

ІНФОРМАЦІЙНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

про виконання рішення Рахункової палати від 30 січня 2024 р.
№ 3-2 «Про розгляд Звіту про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, передбачених Міністерству енергетики України на реструктуризацію вугільної галузі» об'єктом контролю

Відповідно до Плану роботи Рахункової палати на 2023 рік (зі змінами) було проведено захід державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) – аудит ефективності використання коштів державного бюджету, передбачених Міністерству енергетики України на реструктуризацію вугільної галузі (далі – аудит), з метою оцінки ефективності діяльності Міністерства енергетики України (далі – Міненерго) щодо реструктуризації вугільної галузі; ефективності, результативності та економічності використання коштів Державного бюджету України, передбачених Міненерго у 2021–2022 роках та I півріччі 2023 року за КПКВК 2401590 «Реструктуризація вугільної галузі»; законності, своєчасності і повноти прийняття управлінських рішень, пов'язаних із діяльністю Міненерго.

Аудит був проведений з 04 липня 2023 року по 30 січня 2024 року на таких об'єктах контролю: Міненерго, ДП «Волиньвугілля», ДП «Львіввугілля».

Під час аудиту встановлено: вугільна галузь в Україні є важливою складовою паливно-енергетичного комплексу країни, а її стабільне функціонування на сьогодні неможливе без системної та послідовної, зокрема і фінансової, державної підтримки. Водночас темпи реформування галузі на засадах ринкової економіки тривалий час не відповідали вимогам часу. Додатково поглиблює проблеми галузі збройна агресія Російської Федерації проти України. Як наслідок, фінансовий стан державних вугледобувних підприємств погіршується.

Згідно із рішенням Рахункової палати від 30.01.2024 № 3-2 до Міненерго надіслано Звіт, рішення та форму Плану заходів реагування Міненерго на рішення Рахункової палати (лист Рахункової палати від 21.02.2024 № 02-637).

Про результати аудиту також поінформовано Президента України, Раду національної безпеки і оборони України, Верховну Раду України, Комітет Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг, Кабінет Міністрів України.

Відповідно до статті 36 Закону України «Про Рахункову палату» Міненерго поінформувало Рахункову палату про результати розгляду рішення Рахункової палати, заплановані та вжиті у зв'язку з цим заходи (листи Міненерго від 20.03.2024 № 26/1.1-18.3-6777 та від 25.03.2024 № 26/1.1-18.3-7154).

З метою усунення недоліків, виявлених під час проведення аудиту, Рахункова палата в цілому затвердила 5 рекомендацій, виконання яких підлягає контролю.

Висновки, рекомендації та заходи, що були та мають бути вжитими для усунення виявлених недоліків Міненерго, наведено в таблиці.

Рахункова палата
№02-37/70 від 18.04.2024
КЕП: Яремчук І. М. 18.04.2024 12:50
26B2648ADD3032E104000000A2F42F00C2BBA800

1. Висновки Рахункової палати.

1.1. Вугільна галузь в Україні є важливою складовою вугільно-промислового комплексу країни, її стабільне функціонування неможливе без системної та послідовної, зокрема і фінансової, державної підтримки. Темпи реформування вугільної галузі на засадах ринкової економіки не відповідають вимогам часу. Додатково поглиблює проблеми галузі збройна агресія Російської Федерації проти України. Як наслідок, ситуація у вугільній галузі загострюється, а фінансовий стан державних вугледобувних підприємств погіршується.

Законодавство визначає Міненерго головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у вугільно-промисловому комплексі та наділяє його достатніми повноваженнями для виконання цих завдань.

При цьому Міненерго не забезпечило розроблення цілісної системи нормативно-правових актів і програмних документів із реструктуризації вугільної галузі. У результаті реалізації заходів Міненерго щодо реструктуризації здійснюється неефективно. Проблеми під час планування та визначення цілей реструктуризації вугільної галузі призводять до недоліків у виконанні бюджетних програм. Залежність діяльності вугледобувних підприємств від бюджетних коштів, а також обмежене фінансування перешкоджають комплексній реформі, ускладнюють та уповільнюють закриття неперспективних вугледобувних підприємств.

Міненерго не пододало окремі організаційні проблеми управління, у тому числі у питаннях формування необхідного адміністративного ресурсу та управління державними вугледобувними підприємствами. Дублювання функцій між керівним складом Міненерго ускладнювало процес прийняття ефективних рішень та контролю. Незважаючи на запровадження процедури моніторингу діяльності державних вугледобувних підприємств за багатьма напрямками, недоліки при здійсненні моніторингу, зволікання з адаптацією методології прогнозування показників і непослідовний розподіл бюджетних коштів унеможливають достовірну оцінку фінансово-господарського стану і поліпшення діяльності державних вугледобувних підприємств.

1.2. Аудит виявив системні проблеми, що унеможливають ефективну реструктуризацію вугільної галузі. Застаріла нормативна база, невизначення сучасних програмних орієнтирів, невиконана попередня програма, неналежне планування заходів – все це перешкоджає адаптації галузі до сучасних економічних і геополітичних умов.

Нормативно-правовим актом на рівні Уряду, що визначає суть реструктуризації вугільної галузі, зокрема її мету та перелік заходів, є прийнята у 2002 році постанова Кабінету Міністрів України від 06 липня 2002 р. № 938 «Про заходи щодо поліпшення роботи підприємств вугільної та торфодобувної галузей», що за понад 20 років не актуалізована. Внаслідок нерозроблення нормативно-правового забезпечення на державному рівні процес реструктуризації вугільної галузі є неефективним.

Програму «Українське вугілля», затверджену постановою Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2001 р. № 1205, спрямовану на підвищення ефективності діяльності вугледобувних підприємств, було реалізовано лише частково, ключові проблеми галузі не вирішено. Після завершення терміну дії цієї програми (2010 рік) інших державних програм з цього питання не затверджено, наслідок – постійна збитковість державних підприємств вугільної галузі.

Концепцію реформування та розвитку вугільної промисловості на період до 2020 року, схвалену розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 травня 2017 р. № 733-р, не реалізовано. Міненерго не розробило проєкту Державної програми реформування вугільної галузі, що нівелює досягнення Національної економічної стратегії на період до 2030 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 03 березня 2021 р. № 179, а також гальмує процес реструктуризації.

Міненерго не забезпечило ефективної реалізації Енергетичної стратегії України на період до 2035 року «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність», схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 вересня 2017 р. № 605-р (далі – Енергостратегія 2035), у частині реформування вугільної галузі. У 2021 році Міненерго прозвітувало про виконання тільки 4 з 15 запланованих заходів з реалізації I-го етапу «Реформування енергетичного сектору» (до 2020 року) Енергостратегії 2035, решта 11 заходів перебувала на різних стадіях виконання. Моніторинг і планування Енергостратегії 2035 було припинено після 2020 року, а ключові цілі для II-го та III-го етапів її реалізації, у тому числі для вугільного сектору, не визначались і не деталізувалися, зокрема у програмі розвитку вугільної галузі. Енергетичною стратегією України на період до 2050 року, схваленою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21 квітня 2023 р. № 373-р (далі – Енергостратегія 2050), передбачено мінімізувати використання вугілля до 2035 року. При цьому не визначено конкретних заходів із реструктуризації вугільної галузі, ресурсів щодо їх виконання. Через нерозроблення Міненерго та неподання на затвердження Уряду плану заходів з реалізації Енергостратегії 2050 темпи реструктуризації вугільної галузі уповільнюються.

1.3. Аудит засвідчив значні виклики, що супроводжують процес реструктуризації вугільної галузі: фінансові труднощі, незабезпечення потреби в бюджетних асигнуваннях і збройна агресія Російської Федерації. Зазначене вказує на необхідність стратегічних і цілеспрямованих реформ для забезпечення сталої та ефективної реструктуризації галузі.

Оскільки реальний ринок вугільної продукції для державних вугледобувних підприємств протягом двох десятиліть не створено, збитки цих підприємств продовжують відшкодовуватися за рахунок державного бюджету. Залишається невирішеною проблема збуту вугільної продукції державних вугледобувних підприємств за цінами, що нижчі її собівартості.

Незважаючи на численні зміни назв бюджетних програм, бюджетне фінансування, яке насамперед мало на меті проведення комплексної реформи вугільної галузі, щороку планувалось на забезпечення виплат заборгованості із заробітної плати шахтарів. Цілі бюджетної програми «Реструктуризація» – виплата заборгованості із заробітної плати, утримання об'єкта незавершеного будівництва та повернення коштів до резервного фонду держбюджету. Результативні показники прогресу реструктуризації вугільної галузі не визначено.

За бюджетною програмою «Реструктуризація» протягом 2021–2023 років передбачено 9345,9 млн грн бюджетних коштів, що становило лише 33 відс. потреб; за бюджетною програмою за КПКВК 2401070 «Заходи з ліквідації неперспективних вугледобувних підприємств» (далі – бюджетна програма «Ліквідація шахт») – 2567,8 млн грн (89 відс. потреби). У зв'язку із змінами в державному бюджеті скорочено майже на 50 відс. річне бюджетне фінансування бюджетної програми «Ліквідація шахт», що спричинило відтермінування реалізації запланованих проєктів з ліквідації шахт. Водночас збройна агресія Російської Федерації ще більше ускладнила процес виконання таких проєктів.

У звітах про виконання бюджетної програми за 2021–2022 роки зазначається про негативний вплив від скорочення фінансування та збройної агресії на заплановані заходи з реструктуризації. Невиконані результативні показники свідчать про зволікання з реалізацією проєктів з ліквідації шахт через неналежний рівень фінансування заходів з ліквідації, а також розроблення обґрунтувань. Через зменшення фінансування своєчасно не завершено заходів з реорганізації шахти № 9 «Нововолинська», що призвело до відтермінування виконання рішень Міненерго і непродуктивних витрат. Процес підготовки до ліквідації шахт «Зарічна» та «Шахта ім. Д. С. Коротченка» є надто тривалим, наслідок – непродуктивні витрати.

1.4. Аудит виявив системну неефективність, організаційні виклики та недоліки у здійсненні Міністерством стратегічного планування, затвердженні фінансових планів, управлінських призначеннях та механізмах внутрішнього контролю, що створює ризики неефективного управління вугільною галуззю.

Міненерго є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у вугільнопромисловому комплексі. Міністерство відповідно до визначених йому завдань, зокрема, розробляє нормативно-правові акти та призначає/звільняє керівників підприємств. Для належного виконання повноважень із реструктуризації вугільної галузі Міністерством утворено відповідні підрозділи.

Через дублювання окремих повноважень керівного складу Міністерства (Міністр, заступники Міністра та державний секретар) чітко не визначено відповідальності. Непризначення заступника Міністра з питань діяльності вугільної галузі з 6 грудня 2021 року до 1 липня 2023 року також негативно вплинуло на прийняття ефективних рішень та запровадження належного контролю. Наслідок зазначеного – неналежне виконання завдань і повноважень Міністерства.

Міністерство не забезпечило затвердження стратегічних планів розвитку державних вугледобувних підприємств. Проекти стратегічних планів підприємств або не розглядались, або повертались на доопрацювання, при цьому не здійснювались відповідні заходи контролю. Отже, підприємства працювали без стратегічних документів їх подальшого розвитку.

Несвоєчасне затвердження Міненерго фінансових планів вугледобувних підприємств унеможливило здійснення підприємствами низки запланованих витрат у встановлені терміни. Коригування фінансових планів здійснювалося з порушенням Порядку складання, затвердження та контролю виконання фінансового плану суб'єкта господарювання державного сектору економіки, затвердженого наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 02 березня 2015 р. № 205, який зареєстровано в Міністерстві юстиції України 19 березня 2015 р. за № 300/26745, що свідчить про неналежне планування та недостатнє обґрунтування показників.

Керівники вугледобувних підприємств, насамперед тимчасово призначені, неодноразово змінювалися, що негативно впливало на стан управління підприємствами. Лише три керівники працювали на постійній основі згідно з укладеними контрактами, в яких визначались обов'язки та показники діяльності.

Міненерго не вживало ефективних заходів для забезпечення внутрішнього контролю та управління ризиками на вугледобувних підприємствах. Через нездійснення ідентифікації ризиків, оцінки ефективності системи внутрішнього контролю, незатвердження антикорупційної програми виникали ризики неефективної діяльності Міністерства.

Моніторинг діяльності вугледобувних підприємств, фінансове управління та прийняття рішень у Міненерго та на вугледобувних підприємствах здійснювались неефективно. Через недоліки прогнозування, розподілу бюджетних коштів та внутрішнього контролю створено значні ризики погіршення фінансового стану вугледобувних підприємств та неефективності реструктуризації вугільної галузі.

Міненерго збирає техніко-економічні показники, оперативні дані та фінансову інформацію від вугледобувних підприємств. При цьому не застосовуються автоматизовані процеси та процедури, пов'язані з діяльністю Міністерства з реструктуризації вугільної галузі, що унеможлиблює якісне оброблення інформації про фінансово-виробничу діяльність вугледобувних підприємств і прийняття ефективних управлінських рішень.

Затверджені наказом Міністерства від 13 червня 2017 р. № 391 Методичні рекомендації щодо прогнозування техніко-економічних показників діяльності вугледобувних підприємств для визначення обсягів державної підтримки на часткове покриття витрат із собівартості готової товарної вугільної продукції (зі змінами) та

наказом від 31 січня 2008 р. № 48 Галузеві методичні рекомендації з обліку витрат на виробництво готової вугільної продукції недосконалі і застарілі. У зазначених Методичних рекомендаціях не визначено механізмів коригування обсягу розподілених бюджетних коштів, механізм розрахунку та коригування прогнозованих техніко-економічних показників не досконалий. Отже, методики потребують оновлення.

Фактичні дані за 2021 рік щодо техніко-економічних показників вугледобувних підприємств не відповідають прогнозованим значенням, що свідчить про неналежне планування та впливає на розподіл бюджетних коштів, встановлено значні відхилення від фактичних сум фінансування, отже, є сумніви щодо точності планування та розподілу Міненерго бюджетних коштів на реструктуризацію.

План заходів щодо зниження підприємствами витрат готової товарної вугільної продукції, спрямований на скорочення витрат і поліпшення виробничих показників, не виконано. Коригування сум бюджетного фінансування на основі фактичних показників не проводились, що знижує цінність інформації для прийняття рішень. Щомісячні звіти про собівартість готової вугільної продукції, які подавалися до Мінфіну, не відповідали встановленій формі та термінам подання, що свідчить про невиконання Міненерго вимог Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для реструктуризації вугільної галузі, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 січня 2019 р. № 80.

Єдиний моніторинг ефективності управління об'єктами державної власності, який проводився відповідно до Порядку здійснення контролю за виконанням функцій з управління об'єктами державної власності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 09 червня 2007 р. № 832, виявив негативну динаміку фінансово-економічних показників вугледобувних підприємств (одні показники зростали, а інші – знижувались). Зросли чисті фінансові збитки кількох підприємств та дебіторська заборгованість, спостерігалася значна заборгованість із виплати заробітної плати. Встановлено випадки неефективного спрямування ДП «Волиньвугілля» на виплату компенсації за несвоєчасно виплачену заробітну плату бюджетних коштів, передбачених на погашення заборгованості з виплати заробітної плати, витрати ДП «Львіввугілля» на компенсацію збитків від непрофільних активів та на додатковий персонал.

Внутрішні аудиту, проведені у 2021–2023 роках Міненерго, виявили недоліки у виконанні рекомендацій, а також низький рівень їх виконання підприємствами. Контроль Міненерго за дотриманням заходів щодо усунення порушень і недоліків у фінансово-господарській діяльності був неефективним.

2. Рекомендації Рахункової палати Міненерго.

2.1. Розробити і внести на розгляд Кабінету Міністрів України проект Концепції Державної цільової програми реформування вугільної галузі, в якій визначити мету програми, шляхи і засоби розв'язання проблеми реформування вугільної галузі, строки, оцінку очікуваних результатів та необхідні ресурси для її виконання.

2.2. Розробити і внести на розгляд Кабінету Міністрів України проект Плану заходів з реалізації Енергетичної стратегії України на період до 2050 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21 квітня 2023 р. № 373-р, в якому визначити заходи, ресурси і виконавців, що мають бути задіяні у реформуванні вугільної галузі.

2.3. Вжити заходів щодо запровадження конкурентного ринку вугільної продукції для забезпечення умов вільного та стабільного постачання вугільної продукції, зменшення фінансового навантаження на державний бюджет.

2.4. Розподілити повноваження щодо координації роботи з реструктуризації вугільної галузі між керівним складом Міненерго (Міністр, заступники Міністра, державний секретар), усунувши дублювання.

2.5. Переглянути чинні методичні документи та перелік показників діяльності вугледобувних підприємств і відображення їх витрат, що є підґрунтям для прийняття

рішення щодо розподілу, моніторингу використання та коригування коштів, виділених на реструктуризацію, розглянути при цьому питання застосування сучасних автоматизованих інструментів з метою розроблення уніфікованого, прозорого порядку прийняття управлінських рішень на підставі оптимальних обсягів інформації про фінансово-економічні показники діяльності вугледобувних підприємств.

3. Перелік запланованих об'єктом контролю заходів, строки та стан їх виконання та інформація щодо стану їх виконання.

Міненерго надано листом від 20 березня 2024 р. № 26/1.1-18.3-6777 – План заходів реагування на рішення Рахункової палати від 30 січня 2024 р. № 3-2 (далі – План заходів) та пояснення до нього, листом від 25 березня 2024 р. № 26/1.1-18.3-7154 – змінений План заходів реагування на рішення Рахункової палати від 30 січня 2024 р. № 3-2 (далі – змінений План заходів).

У зміненому Плані один захід (а саме – *розробити відповідно до підпункту 2 пункту 2 Прикінцевих положень Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відновлення платоспроможності окремих державних підприємств у сфері енергетики, що перебувають у критичному стані» від 07.02.2024 № 3577-IX та затвердити наказом Міненерго Програму діяльності державних вугледобувних підприємств на період до 2030 року*) викладено в іншій редакції (*розробити Програму діяльності державних вугледобувних підприємств на період до 2030 року та відповідно до пункту 1.3. Плану організації підготовки проєктів актів та виконання інших завдань, необхідних для реалізації Закону України від 07.02.2024 № 3577-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відновлення платоспроможності окремих державних підприємств у сфері енергетики, що перебувають у критичному стані»*

в установленому порядку подати її проєкт на розгляд Кабінету Міністрів України).

Зміненим Планом передбачено такі заходи та строки їх виконання:
на рекомендацію Рахункової палати 2.1:

3.1. Розробити і внести на розгляд Кабінету Міністрів України проєкт Концепції Державної цільової програми реформування вугільної галузі (строк виконання – після припинення або скасування в Україні воєнного стану та відновлення на деокупованих територіях повноважень органів державної влади у повному обсязі);

3.2. Розробити Програму діяльності державних вугледобувних підприємств на період до 2030 року та відповідно до пункту 1.3. Плану організації підготовки проєктів актів та виконання інших завдань, необхідних для реалізації Закону України від 07.02.2024 № 3577-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відновлення платоспроможності окремих державних підприємств у сфері енергетики, що перебувають у критичному стані» в установленому порядку подати її проєкт на розгляд Кабінету Міністрів України (строк виконання – травень 2024 року);

на рекомендацію 2.2:

3.3. Розробити План заходів з реалізації Енергетичної стратегії України на період до 2050 року (строк виконання – 2024 рік);

на рекомендацію 2.3:

3.4. Вжити заходів щодо запровадження конкурентного ринку вугільної продукції (виконано; впроваджено з 2012 року законодавство України не містить жодних обмежень щодо можливості продажу вугілля, яке може бути реалізовано у повному обсязі на біржах, за умови визнання суб'єктами ринку такої форми торгівлі ефективною. Наявна модель ринку торгівлі вугіллям повністю відповідає принципу дерегуляції);

на рекомендацію 2.4:

3.5. Видати наказ про розподіл функціональних обов'язків між керівним складом Міненерго (виконано; наказ Міненерго від 11.09.2023 № 276 «Про підпорядкування структурних підрозділів апарату Міністерства енергетики України та розподіл функціональних обов'язків між керівним складом Міненерго»);

на рекомендацію 2.5:

3.6. Переглянути чинні методичні документи (виконано; видано наказ Міненерго від 17.01.2024 № 21 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо прогнозування техніко-економічних показників діяльності вугледобувних підприємств, що належать до сфери управління Міністерства енергетики України, та господарських товариств, щодо яких Міністерство енергетики України здійснює функції з управління корпоративними правами держави»);

3.7. Переглянути перелік показників діяльності вугледобувних підприємств і відображення їх витрат (виконано; показники діяльності вугледобувних підприємств визначено такими нормативно-правовими актами: постанова Кабінету Міністрів України від 23.01.2019 № 80 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для реструктуризації вугільної галузі»; Стандарт Міністерства палива та енергетики України СОУ 10.1.02070708.001:2005 «Поточне та перспективне планування на вугледобувних підприємствах. Методика розрахунку», затверджений наказом Міністерства палива та енергетики України від 05.07. 2005 № 294);

3.8. Застосування сучасних автоматизованих інструментів щодо формування показників бюджету при складанні Бюджетної декларації, бюджетного запиту, паспортів бюджетних програм та звітів з їх виконання, результатів оцінки ефективності бюджетної програми (виконано; застосовується з 2003 року);

3.9. Застосування сучасних автоматизованих інструментів щодо подання звітності, що містить відомості про фінансове становище, результати діяльності, рух грошових коштів, та інформації про фінансові ризики, пов'язані з діяльністю суб'єктів господарювання державного сектору економіки, що належать до сфери управління Міненерго (виконано; застосовується з 2018 року);

3.10. Складання та подання форм звітності щодо моніторингу використання бюджетних коштів із застосуванням автоматизованої системи подання електронної звітності (АС «Є-звітність») (виконано; застосовується з 2012 року).

4. Висновки щодо реалізованих об'єктом контролю заходів.

Оцінивши надану інформацію та документи, що підтверджують виконання рекомендацій, Рахункова палата дійшла висновків:

4.1. Заходи з виконання рекомендації Рахункової палати щодо *розробки проекту Концепції Державної цільової програми реформування вугільної галузі* Міненерго необґрунтовано відтерміновано на невизначений час.

4.2. Реалізація рекомендації *розробити і внести на розгляд Кабінету Міністрів України проекту Плану заходів з реалізації Енергетичної стратегії України на період до 2050 року* в стадії виконання. Строком виконання рекомендації визначено 2024 рік. При цьому, визначений Міненерго строк розроблення *Плану заходів з реалізації Енергетичної стратегії України на період до 2050 року* перевищує відповідний строк, визначений п. 2 розпорядження Кабінету Міністрів України від 21 квітня 2023 р. № 373-р Про схвалення Енергетичної стратегії України на період до 2050 року, на один рік і 4 місяці.

4.3. Виконання рекомендації *вжити заходів щодо запровадження конкурентного ринку вугільної продукції для забезпечення умов вільного та стабільного постачання вугільної продукції, зменшення фінансового навантаження на державний бюджет* не розпочато. Міненерго необґрунтовано вважає рекомендацію впровадженою.

4.4. Рекомендацію *розподілити повноваження щодо координації роботи з реструктуризації вугільної галузі між керівним складом Міненерго (Міністр, заступники Міністра, державний секретар), усунувши дублювання*, виконано шляхом визначення відповідного розподілу наказом Міненерго від 11.09.2023 № 276 «Про підпорядкування структурних підрозділів апарату Міністерства енергетики України та розподіл функціональних обов'язків між керівним складом Міністерства» (із змінами, внесеними наказами Міненерго від 30.01.2024 № 38, від 29.03.2024 № 135).

4.5. Рекомендацію виконано в частині *перегляду чинних методичних документів*

та переліку показників діяльності вугледобувних підприємств. Наказом Міненерго від 17.01.2024 № 21 затверджено Методичні рекомендації щодо прогнозування техніко-економічних показників діяльності вугледобувних підприємств.

Розгляд питання застосування сучасних автоматизованих інструментів з метою розроблення уніфікованого, прозорого порядку прийняття управлінських рішень на підставі оптимальних обсягів інформації про фінансово-економічні показники діяльності вугледобувних підприємств Міненерго вважає недоцільним, посилаючись на існування в Міненерго програмного комплексу «Звіт. Корпорація», автоматизованої системи електронного документообігу «Бест Звіт Oracle», автоматизованої системи подання електронної звітності (АС «Є-звітність»), отже приймає цей ризик.

Міненерго поінформувало про вжиті та заплановані заходи з виконання усіх 5-ти рекомендацій Рахункової палати, тобто розпочало їх виконання.

Оцінивши надану Міненерго інформацію, Рахункова палата дійшла висновків, що з 5-ти рекомендацій:

виконано:

в повному обсязі – одну рекомендацію (зазначена в п. 2.4), а саме – усунуто дублювання між керівним складом Міненерго (Міністром, заступниками Міністра, державним секретарем) щодо координації роботи з реструктуризації вугільної галузі;

частково – одну рекомендацію (зазначена в п. 2.5), а саме – у межах перегляду чинних методичних документів наказом Міненерго від 17.01.2024 № 21 затверджено Методичні рекомендації щодо прогнозування техніко-економічних показників діяльності вугледобувних підприємств. Розгляд питання застосування сучасних автоматизованих інструментів Міненерго обґрунтовує недоцільним, отже, приймає цей ризик;

на стадії виконання:

в повному обсязі – одна рекомендація (зазначена в п. 2.2).

Не виконано Міненерго:

в повному обсязі – дві рекомендації (зазначені в п. 2.1 та п. 2.3).

З огляду на викладене, стан реагування Міністерством на рекомендації, надані Рахунковою палатою за результатами аудиту, є незадовільним.

Як наслідок, проблеми, пов'язані з реструктуризацією вугільної галузі, залишаються невирішеними, що погіршує кризу вугільної галузі та негативно впливає на процес та використання бюджетних коштів.

Статус впровадження рекомендацій (пропозицій) оцінено у додатку 1 до цього інформаційного повідомлення.

Член Рахункової палати

Ігор ЯРЕМЧУК

Додаток 1
до Інформаційного
повідомлення про виконання
рішення Рахункової палати
від 30 січня 2024 р. № 3-2

Оцінка впровадження рекомендацій

№ з/п	Зміст рекомендації	Оцінка реалізації заходів у межах впровадження рекомендації	Зміст зауваження та/або пропозиції щодо впровадження рекомендації	Оціночний статус рекомендації
1.	Розробити і внести на розгляд Кабінету Міністрів України проект Концепції Державної цільової програми реформування вугільної галузі, в якому визначити мету програми, шляхи і засоби розв'язання проблеми реформування вугільної галузі, строки, оцінку очікуваних результатів та необхідні ресурси для її виконання	Виконання цієї рекомендації Міністерством енергетики та теплоенергетики України не обґрунтовано відтерміновано на невизначений час. При цьому, Указом Президента України від 08 листопада 2019 р. № 837/2019 «Про невідкладні заходи з проведення реформ та зміцнення держави» Кабінет Міністрів України зобов'язано «вжити заходів в економічній, фінансовій та енергетичній сферах шляхом розроблення та затвердження до 30.04.2020 концепції реформування вугільної галузі та плану заходів щодо її реалізації», передбачивши, зокрема, здійснення підготовчих заходів та проведення приватизації перспективних вугільних шахт, реструктуризації (консервації) безперспективних вугільних шахт. Аргументацію щодо необхідності виконання рекомендації Рахункової палати наведено у Звіті про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, передбачених Міністерству енергетики України на реструктуризацію вугільної галузі. Під час розгляду цього Звіту на засіданні Рахункової палати редакцію рекомендацій Рахункової палати було обговорено з представником Міністерства енергетики України (заступником Міністра енергетики України – О. В. Хейло). Міністерство енергетики України також повідомило про те, що до травня 2024 року заплановано розроблення Програми діяльності державних вугледобувних підприємств на	Зволікання Міністерством енергетики та теплоенергетики України із підготовкою зазначеної Концепції призводить до відтермінування підстав для підготовки програми щодо реформування вугільної галузі, яка відсутня з 2011 року, а також спричинює ризик ймовірності додаткових втрат наявних ресурсів, появу нових загроз та їх посилення	Не розпочато

		період до 2030 року та відповідно до пункту 1.3. Плану організації підготовки проєктів актів та виконання інших завдань, необхідних для реалізації Закону України від 07.02.2024 № 3577-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відновлення платоспроможності окремих державних підприємств у сфері енергетики, що перебувають у критичному стані» в установленому порядку подати її проєкт на розгляд Кабінету Міністрів України		
2.	Розробити і внести на розгляд Кабінету Міністрів України проєкт Плану заходів з реалізації Енергетичної стратегії України на період до 2050 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.04.2023 № 373-р, в якому визначити заходи, ресурси і виконавців, що мають бути задіяні у реформуванні вугільної галузі	Міненерго повідомило про розпочату роботу з підготовки Плану заходів з реалізації Енергетичної стратегії України на період до 2050 року. Варто зазначити, що встановлений Міненерго у Плані заходів реагування строк реалізації рекомендації перевищує строк підготовки проєкту, визначеного п. 2 розпорядження Кабінету Міністрів України від 21.04.2023 № 373-р, на один рік і 4 місяці	Зволікання з підготовкою плану заходів призводить до необхідності актуалізації норм схваленої Кабінетом Міністрів України Енергостратегії до 2050 року, а також гальмує процес реструктуризації вугільної галузі в цілому	Розпочато
3.	Вжити заходів щодо запровадження конкурентного ринку вугільної продукції для забезпечення умов вільного та стабільного постачання вугільної продукції, зменшення навантаження на державний бюджет	Міненерго вважає цю рекомендацію впровадженою з 2012 року. Зазначені твердження не узгоджуються з нормами схваленої Урядом у 2017 році Енергетичної стратегії України на період до 2035 року «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність», схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 вересня 2017 р. № 605-р (далі – Енергостратегія 2035), на I-му етапі реалізації якої було передбачено до 2020 року створити ринок вугільної продукції. У 2021 році Міненерго прозвітувало про виконання тільки чотирьох з 15 заходів з реалізації I-го етапу реалізації Енергостратегії 2035, решта 11 перебувала на різних стадіях виконання	Невиконання рекомендації заглиблює проблему реструктуризації вугільної галузі	Не розпочато
4.	Розподілити повноваження щодо координації роботи з реструктуризації	Відповідні повноваження визначено наказом Міненерго від 11.09.2023 № 276 «Про підпорядкування		Виконано

	вугільної галузі між керівним складом Міненерго (Міністр, заступники Міністра, державний секретар), усунувши дублювання	структурних підрозділів апарату Міністерства енергетики України та розподіл функціональних обов'язків між керівним складом Міністерства» (зі змінами, внесеними наказами Міненерго від 30.01.2024 № 38, від 29.03.2024 № 135)	
5.	Переглянути чинні методичні документи та перелік показників діяльності вугледобувних підприємств і відображення їх витрат, що є підґрунтям для прийняття рішення щодо розподілу, моніторингу використання та коригування коштів, виділених на реструктуризацію, розглянути при цьому питання застосування сучасних автоматизованих інструментів з метою розроблення уніфікованого, прозорого порядку прийняття управлінських рішень на підставі оптимальних обсягів інформації про фінансово-економічні показники діяльності вугледобувних підприємств	Міненерго поінформувало про виконання рекомендації щодо <i>перегляду чинних методичних документів та переліку показників діяльності вугледобувних підприємств, а розгляд питання застосування сучасних автоматизованих інструментів</i> обґрунтовує недоцільним, отже, приймає цей ризик.	Виконано

